

Tárgyak:	Ámos Imre: Álmodó rabbi
Intézmény:	Herman Ottó Múzeum, Miskolc Görgey u. 28. 3529 Miskolc +36 46 560 170
Gyűjtemények:	Kövesi Gyűjtemény
Leltári szám:	HOM_KGY_KI_2016.9.

Leírás

A festő gyermekkori otthonát jelképező tájban látomásként jelenik meg egy öreg kabbalista emléke, akit Taub Izsákkal, a 18–19. században élt kállói csodarabbival azonosíthatunk a kép jobb alsó sarkában lévő kicsi, vörös épület alapján, amely a rabbi nagykállói sírkápolnáját idézi fel. Történeti jelentőségén túl eleven szellemi kisugárzása révén válhatott fontossá az ő legendás személye Ámos Imre festészetében: a tradíció szellemét, az ősoktól kapott legfőbb értékek forrását testesítette meg számára. A kép középpontjában egy lehunyt szemű, szakállas öregember arca áll, önálló motívumként felnagyítva és kiemelve, fehéren, mint egy halotti maszk. Ámos – az álombeli képalkotáshoz hasonló asszociatív módon – régi Krisztus-szimbólumokkal, egy megnövelt arányú hallal és pelikánnal montírozta egybe az álmodó rabbi arcát, azt a hagyományos, az atyai/szülői önfeláldozást jelképező mozzanatot idézve fel, amikor a pelikán vért fakaszt a saját testéből, hogy utódait táplálja vele. Itt bizarr módon mintegy a madár testét helyettesíti a rabbi feje, s a csőr nyomán a homlokából fakad fel és zubog alá a tápláló vérforrás, ez alatt egy arányaiban kisebb, fehér figura látható, amelynek fejét az öregember egyik lehunyt szeme formálja meg. Ennek a kisebb figurának lehet párja a vörös, idolszerű nőalak az öreg fejének másik oldalán. A rabbi arca a motívumok sajátos összekapcsolásával – melyben a színelületek finom összehangolása is lényeges szerepet játszik – teljesen átszellemül és tisztán benső értelem hordozójává válik. Ámos festészetének egyik jellegzetes tartalmi vonása fejeződik ki benne: az álom, a halál és a misztikus elrélvülés rokonságát sejtető jelentéstöbblet.

Alapadatok

Anyag/ Technika:

Vászon / Olaj

Méreték:

47,5 x 40 cm

Események

Gyűjtés

mikor

	ki	Kövesi István (1911-1981)
	hol	Budapest
Festmény készítése	mikor	1938
	ki	Ámos Imre (1907-1944)
	hol	
[Földrajzi vonatkozás]	mikor	
	ki	
	hol	Nagykálló

Kulcsszavak

- expresszionizmus
- festmény
- szürrealizmus

Szakirodalom

- Haulisch Lenke (1977): A szentendrei festészet. Akadémiai Kiadó, Budapest
- Kolozsváry Marianna (szerk.), Kőbányai János (tanulmány) (2013): Ámos Imre. A háború örvényében 1937-1944. Kiállítási katalógus. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
- Kopin Katalin (2015): Ámos Imre. Kossuth Kiadó, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
- Molnos Péter (2013): A titkos gyűjtemény. Kieselbach Galéria, Budapest
- Petényi Katalin (1982): Ámos Imre. Corvina Kiadó, Budapest